

Reģionu komitejas atzinums MVU izaugsmes finansēšanu

(2007/C 146/11)

REĢIONU KOMITEJA

- īpaši iesaka, izstrādājot jaunus ES normatīvos aktus un politikas, kas tiešā veidā varētu ietekmēt MVU attīstību, pastāvīgi veikt ietekmes uz MVU novērtējumu;
- iesaka veikt pasākumus, lai MVU nodrošinātu vieglu pieeju finanšu starpniecības iestādēm un organizācijām, kas atbildīgas par Konkurētspējas in jauninājumu programmas (KJP) un JEREMIE līdzekļu nodošanu. RK iesaka EIB grupai būt proaktīvākai, informējot par saviem uzdevumiem, pievienoto vērtību un paņēmieniem, kā piekļūt jaunajiem instrumentiem KJP un JEREMIE;
- pārliecinoši iesaka Eiropas Komisijai turpmākajās Eiropas līmeņa diskusijās iekļaut reģionālo paraugpraksi. Reģioni var sekmēt potenciālā privātā kapitāla izmantošanu, izveidojot un finansējot “neoficiālā kapitāla” tīklus, kuru ietvaros privātie investori kontaktējas ar ieceres un dibināšanas posmā esošiem uzņēmumiem;
- īpaši iesaka finanšu pasākumus papildināt ar citiem instrumentiem. Reģioniem ir svarīgi MVU darbības veicināšanai nepieciešamo infrastruktūru, piemēram, klasteru attīstības un profesionālās apmācības nodrošinātāji. Reģioni var sniegt vērtīgu pieredzi attiecībā uz (ESF finansētiem) uzņēmējdarbības inkubatoriem ar kopēju infrastruktūru un personāla politiku, atbalstot inovāciju, nodrošinot apmācību un piedāvājot programmas uzņēmumu gatavības investīcijām veicināšanai. Uzņēmējdarbība jāiekļauj arī mācību programmās. Tieši visu šo pasākumu savstarpējā papildināmība nodrošinās iesācējiem lielākas izredzes gūt panākumus

Atsauces dokuments

Komisijas paziņojums Padomei, Eiropas Parlamentam, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai: Kopienas Lisabonas programmas īstenošana: MVU izaugsmes finansēšana — Eiropas pievienotā vērtība

COM (2006) 349 galīgā redakcija

REĢIONU KOMITEJA,

ņemot vērā Komisijas paziņojumu Padomei, Eiropas Parlamentam, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Kopienas Lisabonas programmas īstenošana: MVU izaugsmes finansēšana — Eiropas pievienotā vērtība” COM(2006) 349 galīgā redakcija,

ņemot vērā Eiropas Komisijas 2006. gada 29. jūnija lēmumu saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 265. panta 1. punktu minētajā jautājumā konsultēties ar Reģionu komiteju,

ņemot vērā tās Biroja 2006. gada 25. aprīļa lēmumu uzdot Ekonomikas un sociālās politikas komisijai izstrādāt atzinumu par minēto tematu,

ņemot vērā tās Ekonomikas un sociālās politikas komisijas 2006. gada 15. decembrī pieņemto atzinuma projektu *CdR 338/2006 rev. 1* (Ziņotājs: Flevolandces provinces Izpildpadomes loceklis **Harry Dijksma** kgs (NL/ALDE),

Tā kā:

divdesmit trīs miljoni mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) visā Eiropā nodrošina 67 % no ES IKP un rada 75 miljonus darba vietu un tā kā atsevišķās nozarēs 80 % no kopējā nodarbinātības līmeņa nodrošina MVU un 99 % no visiem uzņēmumiem tiek klasificēti kā mikrouzņēmumi (no 1 līdz 9 cilvēkiem).

68. plenārajā sesijā, kas notika 2007. gada 13. un 14. februārī (13. februāra sēdē), pieņēma šo atzinumu.

1. Reģionu komitejas viedoklis

REĢIONU KOMITEJA

Atbalsts Lisabonas procesam

1.1 **atzinīgi vērtē** Eiropas Komisijas paziņojumu par MVU izaugsmes finansēšanu, jo tajā sniegta skaidra Kopienas iestāžu un dalībvalstu problēmu un instrumentu analīze;

1.2 **piekrīt** pavasara Eiropadomes secinājumiem, kuros uzsvērts, ka integrēts finanšu tirgus un pietiekami lielas iespējas iegūt finanšu līdzekļus ir izšķiroši MVU izaugsmes faktori. Lisabonas process sniedz iespēju uzlabot finanšu līdzekļu iegūšanas iespējas, izmantojot valstu un ES līmeņa reformas. Vietējo un reģionālo pašvaldību iesaistīšana ir būtisks Lisabonas reformu sekmīguma faktors. Lai atbalstītu patiesu dažādu pārvaldes līmeņu partnerību, Reģionu komiteja ir uzsākusi darbu pie Eiropas mēroga pārskata par vietējo un reģionālo pašvaldību iesaistīšanu valstu reformu plānu izstrādē, analīzi par vietējo un reģionālo pašvaldību dimensiju valstu reformu plānos, kā arī izveidojusi Lisabonas procesa uzraudzības platformu;

Labāki nosacījumi riska kapitāla ieguldījumiem

1.3 **atzīst**, ka, neskatoties uz ievērojamajiem pēdējo gadu panākumiem, ir skaidrs — Lisabonas programmas izpildei nepieciešami vēl citi pasākumi un jāizstrādā vairāk instrumentu. Eiropas riska kapitāla tirgus joprojām nav sasniedzis savu maksī-

mālo potenciālu. Tas ir skaidrojams ar tirgus nespēju nodrošināt (pirms)sākuma un agrā posma finansējumu no pašu kapitāla gan riska kapitāla piedāvājuma, gan pieprasījuma problēmu dēļ. Rezultātā iespējamās inovācijas netiek izmantotas pilnībā, tādēļ palēninās ekonomiskā izaugsme un samazinās nodarbinātības līmenis. Turklāt pavisam neliels skaits darbības sākumposmā esošu Eiropas uzņēmumu, kas izmanto inovatīvas tehnoloģijas, ir kļuvuši par pasaules mēroga vadošiem uzņēmumiem savā nozarē;

1.4 **atzinīgi vērtē** Kopienas iestāžu un dalībvalstu ieceri radīt nosacījumus, kas līdz 2013. gadam ļautu ilgtspējīgi trīskāršot riska kapitāla fondu ieguldījumu ieceres posma un jaundibinātos uzņēmumus;

1.5 **atzīst**, ka Eiropā izmantotās kapitāla un banku sistēmas dalībvalstīs joprojām ievērojami atšķiras un ka ir nepieciešama tālāka saskaņošana, lai MVU nodrošinātu līdzvērtīgus konkurences apstākļus iekšējā tirgus iespēju izmantošanai, tādējādi veicinot saimniecisko izaugsmi un nodarbinātību;

1.6 **piekrīt** Komisijai, ka sākuma stratēģija ir ārkārtīgi svarīgs ikviena sekmīga riska kapitāla ieguldījuma elements. RK ir vienprātis ar Komisiju, ka daudzos Eiropas vērtspapīru tirgos ir izveidotas labas alternatīvas, kas ļauj izaugsmes stadijā esošiem uzņēmumiem piesaistīt kapitālu; tādēļ Komiteja atzinīgi vērtē pasākumus, kas visā ES atvieglo pieeju finansējumam, izmantojot izaugsmes vērtspapīru tirgus;

1.7 **atzīst**, ka pastāvošā plaisa sākumposma finasēšanā kavē izaugsmi un inovācijas ES. RK piekrīt Komisijai, ka investīciju sekmīguma nodrošināšanai ir nepieciešama tālāka kapitāla specializācija un īpašas nozaru kompetences attīstīšana;

1.8 **piekrīt** Komisijai, ka profesionālam riska kapitāla pārvaldītājam būtu jāspēj piesaistīt kapitālu un investēt citās valstīs vienotajā tirgū, nemaksājot pārmērīgus nodokļus un nesaskaroties ar smagu birokrātisko slogu. Komiteja aicina dalībvalstis veikt visus nepieciešamo, lai attiecībā uz pārrobežu investīcijām nodrošinātu godīgu konkurenci uz vienādiem nosacījumiem, saskaņojot nodokļu apjomu un savstarpēji samazinot birokrātisko slogu;

1.9 **atzinīgi vērtē** jauno priekšlikumu par Eiropas patentu, garantējot mazākas izmaksas MVU. Pašreizējā Eiropas patenta radītās augstās izmaksas traucē inovāciju straujai ekonomiskai izaugsmei;

Lielāks aizņēmuma finansējums MVU

1.10 **atzīst**, ka banku aizdevumi joprojām ir galvenais MVU finanšu avots. Komiteja pauž nožēlu par to, ka "Bāzele II" noteikumos paredzēts par 50 % palielināt riska svērumu komerciāliem aizdevumiem ar lielāku risku — tas gandrīz noteikti palielinās aizņēmumu izmaksas jaunizveidotiem un inovatīviem uzņēmumiem;

1.11 **pauž nožēlu**, ka galvenā problēma attiecībā uz MVU iespējām iegūt finanšu līdzekļus ir lielo banku darbības vietējos tirgos lauku rajonos un rajonos ar mazu iedzīvotāju blīvumu vai ekonomiski vāji attīstītos rajonos pātrauksana. Tās rezultātā pieaug paļaušanās uz vietēja mēroga bankām, kas specializējas aizdevumu sniegšanā MVU. Regulējuma izmaiņas šajā jomā varētu ievērojami ietekmēt MVU iespējas iegūt finansējumu;

1.12 **atzīst**, ka Eiropu raksturo virkne kultūras iezīmju, kas arī ir iespējams izaugsmes avots. Mazie un vidējie uzņēmumi būtu jāaizsargā uzlabot attieksmi pret riska uzņemšanos, kā arī uzņēmējdarbības garu, kas palīdz pārvarēt šķēršļus izaugsmei;

ES ieguldījums MVU finasēšanā

1.13 **atzīst**, ka nolūkā nodrošināt riska kapitālu ir nepieciešami konkrēti, attiecīgajai mērķgrupai piemēroti risinājumi. Reģionālajām pašvaldībām ir ierobežotas iespējas nodrošināt kapitālu riska kapitāla fondiem, tāpēc Komiteja pozitīvi vērtē iespēju nodrošināt kapitālu reģionālajiem riska kapitāla fondiem no Eiropas Reģionālās attīstības fonda. Publiskā finasējuma sniegšana ar izdevīgiem nosacījumiem privātajiem investoriem

maina riska un kapitāla ienesīguma attiecību un vairo viņu interesi uzsākt darbību riska kapitāla tirgū;

1.14 **atzinīgi vērtē** ES instrumentus: 7. pamatprogrammas pētniecībai un izstrādei instrumentus, Konkurētspējas un jauninājumu pamatprogrammu (KJP) un iniciatīvu *JEREMIE*;

1.15 **atzinīgi vērtē** iespējas, ko sniedz regula par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, jo tā paredzētu ES līdzfinansējumu zināšanu kuponu (*knowledge vouchers*) sistēmas izveidei, lai veicinātu inovāciju ieviešanu tirgū;

1.16 **atzīst**, ka Eiropas investīciju banka (EIB) un Eiropas Investīciju fonds (EIF) nav paredzēti tiešiem kontaktiem ar MVU, bet gan tam, lai ar *JEREMIE* un KJP līdzekļiem sniegtu tehnisku palīdzību un kapitālu, izmantojot finanšu starpniecības iestādes un organizācijas dalībvalstīs un to reģionos;

1.17 **atzīst**, ka ES instrumenti ir galvenokārt domāti iesācējiem un liela vēriena uzņēmējdarbībai, lai gan 75 % no visiem MVU ietilpst citā uzņēmumu kategorijā;

2. Reģionu komitejas ieteikumi

REĢIONU KOMITEJA

Atbalsts Lisabonas procesam

2.1 **iesaka** Komisijai MVU pieejas finansējumam uzlabošanai veicināt daudzveidīgu risinājumu izmantošanu, lai tiem varētu piedāvāt finansējumu, kas atbilst konkrētiem apstākļiem un apmierina katra atsevišķa MVU finanšu vajadzības. Eiropas MVU dažādība ir viena no galvenajām Eiropas ekonomikas vērtībām;

2.2 tāpēc **īpaši iesaka**, izstrādājot jaunus ES normatīvos aktus un politikas, kas tiešā veidā varētu ietekmēt MVU attīstību, pastāvīgi veikt ietekmes uz MVU novērtējumu;

Labāki nosacījumi riska kapitāla ieguldīšanai

2.3 **iesaka** Komisijai un dalībvalstīm vairāk izmantot riska kapitāla ieguldījumu iespējas un riska sadales modeļus ar mērķi radīt stimulus privātajiem investoriem izmantojot MVU riska kapitāla instrumentus MVU vajadzībām;

2.4 **iesaka** īstenot politikas, kuru mērķis ir reaģēt uz pārmaiņām kultūrā un veicināt riska uzņemšanos, jo tas palīdzēs īstenot Lisabonas stratēģiju. RK Komisijai un dalībvalstīm vēl **iesaka** Komisijas un dalībvalstu politiku īstenošanā turpināt atbrīvoties no "nolemības neveiksmi", jo īpaši attiecībā uz neļaujamā maksātspējas jautājumu;

Palielināt aizņēmuma finansēšanu MVU

2.5 **uzskata**, ka šībrīža kredītiestāžu dažādība Eiropas mazumtirdzniecības banku tirgū atspoguļo individu, MVU, sabiedrību un vietējo pašvaldību daudzveidīgo pieprasījumu pēc finanšu produktiem un pakalpojumiem. Lai nodrošinātu to, ka šis pieprasījums tiek pastāvīgi apmierināts, Komiteja **iesaka** EK tiesību aktos neatbalstīt kādu noteiktu bankas modeli vai klientu veidu vairāk kā citus;

2.6 **iesaka** Komisijas organizētajās tematiskajās darba konferencēs un apaļā galda sanāksmēs notiekošajā zināšanu un paraugprakses apmaiņas procesā ņemt vērā vietējo un reģionālo pašvaldību pieredzi. Apmaiņai ar zināšanām galveno ieinteresēto pušu starpā ir būtiska nozīme, lai sekotu norisēm salīdzinoši mazajā riska kapitāla piedāvājuma nozarē;

2.7 **paredz, ka** sakarā ar iedzīvotāju novecošanos tiks pārdots vairāk uzņēmumu, un līdz ar to jāpievērš īpaša uzmanība uzņēmumu apvienošanās gadījumiem (uzņēmuma daļu atpirkšanai un uzņēmuma iegādei pilnībā);

ES ieguldījums MVU finansēšanā

2.8 **iesaka** veikt pasākumus, lai uzlabotu MVU — un it īpaši mikrouzņēmumu — iespējas izmantot 7. pamatprogrammas ietvaros esošās sadarbības programmas;

2.9 **iesaka** veikt pasākumus, lai MVU nodrošinātu vieglu pieeju finanšu starpniecības iestādēm un organizācijām, kas ir atbildīgas par KJP un JEREMIE līdzekļu nodošanu. RK vēl **iesaka** EIB grupai būt proaktīvākai, informējot par saviem uzdevumiem, pievienoto vērtību un paņēmieniem, kā piekļūt jaunajiem instrumentiem KJP un JEREMIE;

2.10 **iesaka** nepārtraukti uzraudzīt īpašās iespējas un problēmas Eiropas finanšu tirgū, piemēram, demogrāfisko izmaiņu ietekmi;

2.11 **iesaka** noteikt nozīmīgāku EIF lomu palīdzības sniegšanā reģionālajiem riska kapitāla fondiem. EIF tāpēc vajadzētu apsvērt iespēju sniegt zināšanas un nodot pieredzi reģionālajiem fondiem, kuru līdzekļu apjoms ir mazāks par 35 miljonu *euro* minimumu;

2.12 **iesaka** apvienot ES, dalībvalstu un reģionālajā līmenī esošos MVU informācijas centrus ar mērķi radīt vienu, pārskatāmu un viegli pieejamu vienas pieturas informācijas centru. Būtu jāveicina esošo reģionālo iestāžu un internetā sniegtu administratīvo pakalpojumu (e-administrācija) izmantošana;

Labāka pārvaldība

2.13 **īpaši iesaka** Eiropas Komisijai tās turpmākajās diskusijās Eiropas līmenī iekļaut reģionālo paraugpraksi. Reģioni var stimulēt potenciālā privātā kapitāla izmantošanu, veidojot un finansējot “neoficiālā kapitāla” tīklus, kuru ietvaros privātie investori kontaktējas ar ieceres un dibināšanas posmā esošiem uzņēmumiem;

2.14 **īpaši iesaka** finanšu pasākumus papildināt ar citiem instrumentiem. Reģioni ir svarīgi MVU darbības veicināšanai nepieciešamo infrastruktūru, piemēram, ražotāju sistēmu (klasteru) attīstības un profesionālo apmācību nodrošinātāji. Reģioniem vēl ir vērtīga pieredze, kas ir iegūta saistībā ar (ESF finansētu) uzņēmējdarbības inkubatoru ar kopēju infrastruktūru un personāla politiku izveidi, kā arī atbalstot inovācijas, nodrošinot apmācību un piedāvājot programmas uzņēmumu gatavības investīcijām veicināšanai. Nepieciešams arī izglītības programmās iekļaut uzņēmējdarbību. Tieši visu šo pasākumu savstarpējā papildināmība nodrošinās iesācējiem lielākas izredzes gūt panākumus;

2.15 **iesaka** dalībvalstīm vairāk atvērt savus tirgus, ieviest attiecīgos tiesību aktus un likvidēt jebkādas administratīvos šķēršļus pārrobežu sadarbībai, ieskaitot ar nodokļiem un eksporta kredīta galvojumu saistītus šķēršļus, nolūkā uzlabot Eiropas tirgus konkurētspēju un atvērtumu pasaules ekonomikā.

2.16 **iesaka** veicināt biznesa enģeļu dalību reģionu ekonomikas attīstībā visā Eiropā un otrādi. Vispārzināms, ka biznesa enģeļi parasti izvēlas veikt darbību savā reģionā, proti, 100 līdz 150 km radiusā no “enģeļa” pastāvīgās dzīves vietas. Biznesa enģeļu tīklam ir nepieciešama lielāka atpazīstamība.

2.17 **iesaka** izmantot tādu līdzekli kā reģionālais apgrozības fonds, kura ietvaros publiskie līdzekļi tiek virzīti ar fonda vai fondu starpniecību, lai palielinātu privātā sektora investēšanas spēju. Jaunajiem noteikumiem par valsts atbalstu būtu jāļauj reģioniem turpināt strādāt ar šo ilgtspējīgo līdzekli.

2.18 **iesaka** ar ES riska kapitāla instrumentiem atbalstīt reģionālos un dalībvalstu instrumentus. Papildu līdzfinansējums attiecībā uz fonda lielumu rada lielāku apjomu un kritisko masu, un, šādā veidā dažādojot ieguldījumu portfeli, varētu uzlabot fonda sekmīgumu. Tam arī būtu jāraida pārrobežu investīciju iespējas, jāveicina sistēmu saskaņošana un jāmazina ES tirgu sadrumstalotība.

Briselē, 2007. gada 13. februārī

Reģionu komitejas
Priekšsēdētājs
Michel DELEBARRE